

Kiadó hivatal: muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak: Egész évre 16 ft. Negyed évre 4 ft. Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft. 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók előfizetési pénzek és hirdetések kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda: muzeum-utca 8-ik szám. A lap szellemi részét illető minden közlemény ide küldendő.

ános, Barna Márk, Hirschl Adolf. febr. 27. Buzabó el... a mult héthez képest válto...

sz. másna első min. z ab 3 ft 75 kr. vidéki buza némi hozzáadással 84...

adapesti Közlöny - 4-ik számból.)

10-én Jendy Kálmán ingóságai 715... márc. 10. v. ápr. 10-én Ko...

10-én Szokoly Sándor ingóságai... márc. 21. v. ápr. 25-én Pénez Antal...

10-én Jendy Kálmán ingóságai 715... márc. 10. v. ápr. 10-én Ko...

10-én Jendy Kálmán ingóságai 715... márc. 10. v. ápr. 10-én Ko...

10-én Jendy Kálmán ingóságai 715... márc. 10. v. ápr. 10-én Ko...

10-én Jendy Kálmán ingóságai 715... márc. 10. v. ápr. 10-én Ko...

10-én Jendy Kálmán ingóságai 715... márc. 10. v. ápr. 10-én Ko...

10-én Jendy Kálmán ingóságai 715... márc. 10. v. ápr. 10-én Ko...

10-én Jendy Kálmán ingóságai 715... márc. 10. v. ápr. 10-én Ko...

Márczius elsejétől kezdve „EGYETÉRTÉS”-re.

Márczius-junius négy óra 5 ft. Márczius-május három óra 4 ft. Márczius végeig egy óra 1 ft. 40.

Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalba (muzeum utca 8. sz.) intézendők bérmentesen.

Előfizethető: vidéken minden kir. postahivatalnál és könyvtárban, Budapestben minden könyvtárban, valamint Kecsi Sándor könyvnyomdai irodájában.

Az előfizetési pénzek beküldésére legcélszerűbb a postai utalvány lapokat használni.

Hogy a lap pontos szétküldésében fenakadás ne történjék, kérjük a tisztelt közönséget, méltótlanságuk megrendelésüket, illetőleg előfizetéseik megújítását a mielőbb megtenni.

Az új miniszterium.

Nem várhatja senki tőlünk, hogy a megelégedés és öröm érzelmivel fogadjuk azt a kormányt, melyben a hatalom polcaira látjuk emelkedve az apostasiát, elveinknek megtagadását.

Lehetetlen, hogy ne reflectáljunk e pillanatban arra, mielőtt egészen másként állanának hazánk ügyei, ha akkor, midőn a deákpartnak fölbomlása bekövetkezett, midőn az utolsó budgetvita alkalmával oly világosan tünt ki államháztartásunk rendezésének a fenálló közjogi alapon lehetetlen volta, ott állott volna az összes közjogi ellenzék teljes fegyverzetben, rámutatva arra, a mire a nemzetnek multhatlan szüksége van, s appellálva a nem sokára nyilatkozandó választó nemzetre.

Jutott azonban nekünk is egy neme a megelégedésnek a fusalionalis kormány megalakulása alkalmából, és ez abban áll, hogy egy nagy lépés történt arra, hogy a közönségi rendszer lejárja a maga celyusát. Az 1867-iki kiegyenlítés intézkedései egy mindent felkaroló, melyreható új alakulást képeztek összes közönségeinknek, egy teljesen szervezett kiépített rendszer, melyet élénk ellenzék kísért ugyan mindjárt keletkezésének percétől fogva, de a melynek gyros bukáshoz alig lehetett remény. Egy ily mindent átható s minden köz és magánviszonyokban elgyökeresedő rendszer nem írható ki könnyen egy nemzet ügyeinek talajából, politikai rendszereket nem válthat egy nemzet oly könnyen, mint változtatja egy ember a maga köntösét.

Jogosulatlan is volt ennélfogva ama zúgolódás, hogy miért nem adott nekünk a nemzet, melynek éreznie kellett a rendszernek súlyát, indokolatlan volt az ebből formált ürügy a küzdelemmel való felhagyásra. Két éve inuentova, hogy a balközép erre az utra tért, hogy felkapott kebelében a türelmetlenség mellett a hatalomvágy, az önamítás hogy neki sikerülhetne az a miben eddig 30 miniszternek erőlködése dugába dől. Jóra vinni az ország dolgát a fenálló közjogi alapon is. Ezen már két évvel ezelőtt megfogalmazott irány ulti ma diadallal, megtalálván végre a balközép a deákpart felbomlott sorai közt azt a részt, melyen a hatalom erődjébe behatolhatott. A hatalom pártja tetemesen megsza porodott, a bomlásnak indult deákpart cique a balközép által rehabilitáltott, de a rendszernek, a közönségi rendszernek utolsó kártyája a fusalionalis kormány kísérlete, ha ez sem üt, akkor aztán elvesztette örökre a maga játékát. Örvendünk annak, hogy e kártya végre kijátszott, reméljük, hogy ezzel megindult a végre kezdete.

Hallunk innen-onnan hangokat, melyekből azt látjuk, hogy erönek erejével remélni akar a közvélemény. Remélni akar egy új aerát — rendszerváltozást. De mit értünk a rendszerváltozás kértelmű kifejezése alatt? Csupán az 1867. óta folytatott hét évi gazdasági kérdést? Igaz, hogy nagy károkat tömördek bajt okozott ezen gseftelő, teköző eljárás az álfreform, mely tönkre akarta tenni ezredéves szabadsági intézményeinket, de a hét évi gazdálkodás rendszerének megváltoztatása — ha megtörténik is teljesen, a mi még kérdés — nem elég nekünk az üdvösségre; politikai a rendszerváltozás az, a mire szükségünk van, a cselekvési szabadság a mól és képesség megszerzésére ahoz, hogy a mit az ország boldogulására szükségesnek ismerünk föl, azt valósthassuk is. Ezen rendszerváltozás, a közönségi rendszernek megváltoztatása egyenesen ki van zárva az új kormány programjából s azért előre ki van mondva az, hogy az új kormány az országának ez idő szerint legfontosabb legégetőbb kérdését

a pénzügyi rendbehozatalát nem lesz képes megoldani.

Az 1867-iki rendszernek teljes és gyökeres revíziója államháztartásunk rendbehozásának mellözhetlen feltétele. Leszállítani a honvédelmi kiadásokat, mi csak is a magyar hadsereg különválasztása után eszközölhető, megváltoztatni az osztrák államadósság fizetésének módját, határvárat állítani Magyarország és Ausztria közt, felállítani mielőbb az önálló bankrendszer — mindezek összevére szolgálhatják csak az eszközök arra, hogy hazánknak pénzügye rendbe jöhessen. Ezen rendszabályok összességének elvi felállítására legelőbb is, következetes és erélyes keresztfülvitele gyakorlatban — ez azon rendszer, melynek behozatalára szükségünk van. Szükségünk van ezen rendszerre a maga teljességében, egyes részeit elővenni nem elégséges; különben is annyira összefügg az egész egymással, részben vagy egészen létezésük annyira függ azon szellemtől, melynek át kell hatni Auszriához való viszonyunknak egész felfogását, hogy addig, míg a nemzet nem fog szükségének és jogainak teljes öntudatára emelkedni, addig míg ezen öntudat nem fog az erélyes akaratnyilvánításig fokozódni: a közönségi rendszerhez tartozó vitalis kérdések bármelyikének is kellő megoldásáról so sem lehet.

A magyar bank felállítását és a vámszövetség revízióját tüzte ki az új kormány feladatává. De ha tekintjük azon felgöszat, mely ezen kérdésekre nézve Tisza Kálmán február 3-ki beszédében nyilvánult, e tekintetben sem várhatunk kellő eredményt az új kormány működésétől. Nem ily hangon kellene szólani annak, a ki reményelné e kérdések sikeres megoldását. Ha mi magunk azon kezdjük az alkudozást, a mi szükségünkhöz képest csak minimum csak mint az alkudozásnak hosszas küzvédel lefaragott eredménye szerepelhetne, akkor természet kap mindjárt előre az ellenfél s fenhéjázó magatartásra van felbátorítva. Az ily föllépés a mi részünkről csak a nagyidai cigányok politikája: hiszen ne fogyott volna csak el a puska-porunk!

Nem várhatunk tehát az új kormánytól lényeges orvoslást legelőbb bajainkra nézve, nem várhatjuk egyáltalában államháztartásunk rendbehozatalát. Megelhet, mozoghat, míg az utolsó kölcsönök készlete tart, de azután, és pedig mihamarabb, ott lesz a hol állottak elődei a kölcsön- vagy adófelemelés, sőt valószínűleg mind a kettőnek szüksége előtt, és pedig a nélkül, hogy a gyökeres javulásnak útját kellőleg előkészítette s azt biztos kilátásba helyezte volna. Csak el fogta odáni ismét egy időre a gyökeres orvoslás megkezdését épen az által, hogy a palliatív eljárásnak egy új kísérletét szinte hozta, egy új szalaszatlat dobott a pénzügyi bajba haludozó ország elébe. A negatív eredmény lehet az egyedüli e tekintetben, az t. i. hogy az új kísérletből föl fogja ismerni valahára országvilág, hogy Magyarország nem képes megfelelni 1867-ben elvállalt terheinek, hogy itt egészen más eszközökre van szükség, hogy ezen eszközök nem lehetnek egyéb, mint Magyarország állami önállóságának helyreállítására.

Van azonban egy tér, melyen lehetséges az új kormány működésének sikere s e téren remélni is akarjuk a sikert, ez az ugynevezett belügyi kérdések tágas tere. Ha nem sikerül is neki a pénzügyi bajok orvoslása, az államháztartás rendezése, a belügyi reformok terén nagy és minden körülmények közt maradaadó becsü eredményeket hozhat létre. Elegendő finansziális eredményeket létrehozni ezek által lehetlen, de tényezők e tekintetben is lehetnek a jövőben, mihelyt a közönségi kérdések kellő elintézésével meg lesz vetve a kellő alap. S jöjjön ránk bárm, jöjjön meg nagyobb állampénzügyi calamitás, jöjjön maga az állami pénzügyi bukás, azon reformok, melyeket az igazságszolgáltatás és a közigazgatás terén az új kormányunk létrehozni, csak akarja, sikerülhet: túlélhetik a pénzügyi catastrophiát s az új kormányunk az ország elismerését köszönhetik is biztosítva.

Tisztítsa el azt a reform-romot, melyet a nyolcz évi gazdálkodás rakásra hordott, állítsa helyre az ősi magyar alkotmányos institutiók alapjait, ezeknek keretébe illesse be azt, a mit a fölmerült új viszonyok szükséglete megkíván; adjon más perrendtartást, állítsa vissza a törvényhatóságok régi hatáskörét, szüntesse meg a status in statu pénzügyi kezelést; hívja fel új életre az önkormányzatot, a katolikus autonomia és uszoratorvény eltörlés liberalismusa helyett inaurálja azt a liberalismust, mit annak tartottak 1848-ban és előtte honunk atyái — ez uton lehet a hazának jövője, — ha nem is annak „megmentője.”

S e tekintetben remélni akarunk visszanyomjunk halsejtelmek, melyeket támaszthatna bennünk azon tapasztalás, hogy a közönségi rendszer mind liderec nyomakodik kormány és nemzet mellé, akadályozva az ugynevezett belügyi kérdésekben is minden szabaddab mozgást és szabad föllelékzést.

Mocsáry Lajos.

Verhovay Gyula ur az „Ellenör” főmunkatársa a következő nyíltlevél közzétételére kért fel bennünket.

Nyílt levél Csernátony Lajos urhoz. Meg fog bocáítani, hogy szent Simplicius ünnepe az Ur színe változásának „nagy” tényével együtt, a

szerkesztőségem kívül elmélkedem el. Meggyőződésem és lelkiismeretem lázadt fel a játék ellen, mely addig addig kendőzte magasztos elvekkel és nagy czélokkal az idők és módok embereinek hatalmi viszketegét, míg utoljára a zászlóból nem maradt egy tenyérnyi rongy sem az elfeledás álcázására.

Fiatl kedély, munkaszeretet és lelkesedés vezetett az „Ellenör”-hoz. s a hit, hogy igénytelen működésem legalább egy mákszemmel segít előre vinni a nagy czélokot és magasztos elveket, melyek a balközép zászlajár voltak felírva. Ma megtört kedélylyel, megszibadt munkaerővel és hitemtől megfosztva gondolok vissza a szemem előtt lefolyt vakandok-munkára, melynek sikerült egy párt politikai érzékét megmérgezni, a közvéleményt tévutra vezetni, s az erkölcsöket megrontani. Ott voltam a boszorkány-konyhában, láttam miként főzik a tóptiót szereket és kábító italokat, hogyan lesz ezer változat és ezer fondorlat után az elfentartásból, elváltatás, az elváltatásból elfeledés. Ott voltam és láttam minő hatások van lapra, pártira és közönségre azon csendes négy szemközti értekezletnek, melyeket minden újabb czikkoszorozat előtt Tisza Kálmán a pártvezér és Csernátony Lajos a lapszerkesztő tartanak. Ott voltam és láttam mindezt, de nem gondoltam megsemm, hogy Jericho falai előtt, minden szabály ellenére, tessik le a fegyvert az ostromlók, sőt a fusalionalis értekezleteken meghajítják fejüket a szégyenpellengré alatt, melyet a clique készített. Elég gyöngye voltam hinni, hogy Machiavelli szelleme kísért Tisza Kálmán politikájában, holott Mephisto csak parodiája lehet a pártvezérnek, ki az elveket hangsúlyozza új évi beszédében és rá mindjárt előre kifözött terv szerint a Tisza-Sennyey-féle koalíciót pengetteti az „Ellenör”-ben. Azóta mindig kíváncsi lettem, melyik hát az igazi Tisza Kálmán: az 1861-iki, az 1865-iki, az 1868-iki, az 1872-iki, az 1873-iki, az 1875-iki Tisza-e az igazi, a többi meg ámitó; vagy az 1875-iki Tiszák közül az újevi valódiabb, mint az „Ellenör”-ben hamiskodó, a februáriusi koalicionista igazabb, mint a márcziusi fusalionalis miniszter.

Ennyi jellemző ábrázolása becsületére válhat egy színésznek, de aligha válik egy politikusnak és semmiesetre egy pártvezérnek. S ha mégis vállalkozott rá Tisza pirulás nélkül, úgy az országháza csak egy színpadnak, a politikát színészetnek, pártja tagjait és journalistáit szoiagálathó statúáknak, a népet pedig oly halás publikumnak tartja, mely tapsol a sokoldalú színjátszóknak, akár hőst, akár intrikuszt, akár czagányt játszik.

Nem tagadom, hogy az „Ellenör” igen jó iskola volt már nézve megutálni ez alakoskodást, és meggyőzni arról, hogy a balközép vezérének politikája nem egyéb a legönzőbb személyes hatalmi vágy taktikájánál, s machiavellismusanak nincs meg azon fővonása sem, hogy legalább az erényesség látszatát megörizné. Tartak-e mást Tisza politikájáról, midőn napról napra tapasztalnom kellett, hogy a „homonentés” csak silány ürügy Ghyecynek kormányra lépte után, a jelszóból mindinkább kifeledek az elveket, s mindinkább hatalomhajászatá törpül a kormánybuktatási „homonentés” sport. Láttam tervszerűleg és fondorkodva megtámadni Ghyecyt, de nem elvekkel, nem pénzügyi tudományval és nem pénzügyi programmal, mert ebben a trias férfainál Ghyecy egy fejfel nagyobb, hanem csak azért, mert utban állt a hatalomhoz. Értettem volna Tisza részéről a támadást, ha Ghyecy áldozatkész ségi programjával elvi jelentőségű megtakarításokat állít szembe. Amde hogyan értsem ma, midőn az adóemeléssel csak elnapolja, a kölcsönmivetelekkel pedig csak veszélyezteti a pénzügyi rendezést.

Ghyecy pénzügyi programja oly világos, mint hazafiasan emelkedett, erkölcsileg nyílt elhatározása, mely a haza betegyáéhoz a tulsó oldalra vezérli, politikai morálja tiszta bort önt a nemzet kupájába, és pénzügyi tehetsége arányban áll vállalkozásával. Tisza Kálmán programja ellenben oly zavaros, mint két évi szereplése, politikai morálja pedig oly hamis, mint ama Flanckenbewegungok, melyeket azzal indokol, hogy a pénzügyek rendezése végett honmentésül teszi és mégis akkor és annak kezéből ragadja el, kinek finansziális tudományából kitelne három Tisza, és öt honmentő Tisza-programm. Ghyecy alkalmas arra, hogy megmentse az országot, s alkalmas arra, hogy adójavaslataival előkésztse a baloldal győzelmét. Rendezett finansziákkal nagy elvi czélokhoz állott volna közelebb a nemzet, míg most gazdagabb egy szerény kabinet kísérletével és szegényebb egy pártal. Nagyon, de nagyon ostobának hiszik már Tisza Kálmán és követői az ország polgárait, ha feltessik róluk jóhiszeműleg, hogy egy szép multu vezér szép szeme világáért rögtön megszünik gondolkodni a kérdés fölött: miért nem volt hát fusio és miért csak koalíció a pénzügyi rendezés és honmentés czéljából, midőn még az ország pénzügyi helyzete rosszabbul állt, és miért lett fusio és nem koalíció, midőn Ghyecy becsületessége és szorgalma kézzelfoghatólag emel a hitelviszonyokat?

Nehéz szívvel vallok be, hogy ép az „Ellenör”-nél tett tapasztalataim győztek meg az eddigi balközép s most isten kegyelméből hű kormánypart, derék zöm, felszaporodott clique, politikájának személyes oldalairól. Nagy lelki tusa, sok önmegtagadás árán szereztem meg pártletünkről azon szomorú képet, hogy elv és haza,

jó, nemes és igaz csak üres jelszók, jobbadán azért használva, hogy mint a zsbárus a „hallatlan” olesóval bolbta édesgessék a verőket. A politika nem az egzentiák, hanem a személyek érdekeinek tudománya; a párt politikai morálja pedig testestől-lektestől az a Várady Gábor, kit csak tegnapi ünnepelet a kör, s ki csak néhány héttel ezelőtt irt az „Ellenör”-ben a duna-jobbparti v. sut concessioja mellett.

Walpole Robert állítása, hogy minden embernek megvan ára, szomorú illusztrációjaként jelennek párt és journalistikai viszonyainknak. Hiuság, bornirtság, önzés és hatalmi viszketeg ma már oly szenvedélyek gyanánt gerálják magukat, melyek jogot formálnak, hogy a közügyekben a döntő szerep és a nemzet nevében a vezérző kizárólag övek legyen. Pedig csak a hatalmas eszmék, nagy közszellem tarthat fen akkora nemzetesekét, mint mi vagyunk és csak a hatalmas eszmék vagy közszellem hiánya bukthatja meg. Ép a parlamenti élet az, mely nyílt játszmát kíván a pártoktól, meggyőző lelkesedést a sajtó részéről; ma parlament és sajtó zátonyra jutottak, és a nemzet aggodó kebellet nézi a rothadást, mely a közelet két legnagyobb faktorát: sajtót és parlamentet enyészettel fenyeget. Tévedésbe hozták a nemzetet erői, tévedésbe czéljai fölött; öntudatosan vagy öntudatlanul, de mindenesetre csekély ösztinsséggel, és még kevesebb lelkiismerettel vezetik a kétségbeesés és kétségbeesés a forradalom felé. Ezt hijják politikának, melyért senki sem akarja a vezetők közül elfogadni a felelősséget, judások és piláusok mossák kezeiket, noha Deák Ferencz-től kezdve Tiszáig a legelső pártembereknek van legtöbb részük a hanyatlásban és közromlásban.

Végzetesnek, a 67-iki elfeledás és reactió utójátékának tartom, mi szemek előtt Tisza elv nélküli kormánybalépésében kinyomtat nyert. De oly lépésnek mégis, melynek végzetességét az teszi fölfoghatóvá, mert a tespedés, a romlás általános, magával ragadja az embereket. S ha én egy ember, kinek sem neve, sem tekintélye, mégsem akarok uszni az árral, mely a balközépi lapokban ver legpiszkosabb hullámokat: az onnan van, mert én ezek mellett és ezek dacára bízom a nemzet fölebredésében és azon elvek jövójében, melyeket a balközép feladott. Hiszek annál inkább, mert a szerkesztő urat és talán Jókai Mórt kiívére nincs egyetlen egy elv és egy balközépi hirlapíró sem, ki lelkiismeretében és környezetében meg volna győződve az új fordulat czélzserűségéről és elvi eredményéről. Családi és kenyérkereseti tekintet miatt hajolnak meg csupán az események előtt, melyek a couliszák mögött, részint nélkülök részint általuk készütek. S ezt nem vádképen mondom, hanem annak igazolásául, hogy e tekintetek előttem nem lehetnek döntők, midőn arról van szó, hogy a megalakult kormányt véde, s magamat ámitva tollammal segítsem mentől vastagabbá tenni a hályogot, hogy a ki keresszül néz rajta csak pokoli sötétségét lásson. Egy magán ember, egy hivatalnok, egy polgár kedvezőbb helyzetben lehet saját személyére nézve, mert csak saját lelkiismeretén tesz erőszakot, és a hirlapíró önmagán erőszakot tesz, ezeket mételeyezhet meg, ha megbarátkozik az opportunitás kenyérkereseti oldalával.

En nem akarok, nem tudok megbarátkozni, s ez mentességem, ez indokom, a miért az „Ellenör” szerkesztőségéből kiléptem.

Budapest, márczius 2-án, 1875. Verhovay Gyula.

A képviselőház ma, szerdán, déli 12 órakor ülést tart.

A „függetlenségi párt” ma, szerdán dé. u. 4 órakor értekezletet tart saját helyiségében.

Be lévén fejezve vagy befejezéshez közelgetvén az országgyűlési választásra jogosítottaknak összejárasa, alólírott bizottság időszerűnek tartja figyelmeztetni és kőrni a pártnak tagjait, hogy jogukat a reklamatiók útján is érvényesíteni törekedjenek, ajánlva figyelmükbe a választási törvénynek IV. fejezetét.

Budapesten, febr. 13. 1875. Az országgyűlési Függetlenségi kör, mint pártbizottság nevében Csávolszky Lajos, Mocsáry Lajos, jegyzők. a/elnök.

Budapest, márczius 2.

A baloldali kör utolsó ülésében nyilatkozó szónokok mind azzal végeztek, hogy „lelkük egész mélyéből” fogják támogatni az új kormányt. Ezek a nagy fogadkozások eszünkbe hozzák a né p embereinek azt a szokását, hogy ha valakivel össze akarunk veszni vagy valami csinát akarunk elkövetni, előbb jól felpalinkázzák vagy borozzák magukat, hogy erélyőket a helyzet színvonalára fokozzák föl. Ha nem is bor és pálinka által, mindenesetre a mesterséges felmagasztalásnak, sőt önkivételnek nyomát látjuk azonban a tullekeltett pártolásban, mert az nem természetes dolog a mit az egyik szónok mondott, hogy t. i. neki aggodalmi vannak, mert nem látja szétrobantva a clique uralmat, nem látja megszüntetve a hibás rendezést stb., és mégis lelke mélyéből tartja támogatni az új kormányt.

Az sem mutat normalis lelki állapotra, ha még annyira poéta sőt koszosorú költő is az ember, a mit Jókai mondott, hogy t. i. az a mi történt nem koalíció, hanem transzactió a melyben a balközép elvei és hianalmi jutottak érvényre; a Tisza

és TARSÁ

ut 15. sz.

en, kikért a felelősi törvényszék előtt... ből, hogy azt saját... gári és büntykeket,

öleg befoly; ingat... ben székelő minisz... járásbírósgoknál... és királyi honvéd... l azonnal szerez és... ntézését teljesíti és... ókat utasítás sze...

dijert. Minden megrende...





